

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

28 maiu st. v.

9 iuniu st. n.

Ese în fiecare duminică.

Redacțiunea :

Strada principală 375 a.

Nr. 22.

A N U L XXV.

1889.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei

S é r a.

Și creerul cu gândurile
N'are pace,
Afară cântă vânturile,
Nóptea tace.

Arse mi se 'mbin pleópele,
Ochii tremur,
Êr sugrumate dorurile
Se cutremur.

Zăgaz făcut-am lacrimilor
Largă cale,
Dorul teu hain făcutu-le-a
Curg la vale.

Și êrăș sprinten gândurile
Merg, deștéptă
Potiră, în drumurile
De te-aștéptă.

Obosite 'ntorc sêrmenele,
Vântul tace,
Lin pășește 'n urma lacrimiei
Dulce pace.

Lucreția Suciu.

Cértă pentru nimica.

— Comedie într'un act. —

(Urmare.)

Scena V.

Iorgu și Smaranda.

Iorgu.

A! Bună séra, dragă!.. Ardeam de dorul teu.

Smaranda. (Intrând pe scenă, cu ironie.)

Hm! Bună dimineață! Venit-ai scumpul meu?

Iorgu.

Venit, și lângă tine atât sunt de ferice!

(Vré s'o imbrățișeze.)

Smaranda. (Impotrivindu-se, cu recelă.)

Credeam că 'n nóptea asta nici nu mai vii...

Iorgu. (În parte.)

Poftim! E supêrată... Șciut-am c'o pățese.
Dar — o să-i trecă 'ndată. Pe loc am s'o 'mblândesc.
(Tare.)

Te-ai supêrat, Smarando? Ascultă-me, iubită.
Veniam spre casă tocmai, când un amic me 'nviță
Să intru pe la dênșul, dór' pentru un minut.
Acolo... alți prietini!.. M'au prins, și — n'am putut
Nici cum să scap de dênșii.

Smaranda.

Pré bine. Nu-i nimică.

Iorgu.

Me ierți, Smarando dragă?

Smaranda.

Puteai fără de frică
Să stai chiar pân' la ăiuă... Eu te-am chemat aici?

Iorgu.

Ț-o jur, de ađi 'nainte că mai esact voi fi.
Iubita mea Smarandă!

(Îi sărută mâna cu foc.)

Ești încă supêrată?..

Smaranda. (Retrăgându-ș mâna și așeđându-se pe o
canapea lângă mesă.)

Nu. — Déc' a mea presință, în care altă dată
Un raiu de fericire ăiceai că tu găsești,
Ađi nu te mai incântă: poți merge, când poțeseți,
Ca să-ți omori uritul acolo, unde-ți place.
Tu ești bărbat...

Iorgu. (Atins.)

Smarando!

Smaranda.

Cum vrei, așă poți face!

Iorgu.

Ce vorbe sânt aceste?.. Țeu, spune-mi, nu glumești?..
Ț-am dat eu cândva ție prilej să te 'ndoești
De-a mea credință sfântă și dragoste curată?

Smaranda.

Credința, nu prin vorbe, — prin fapte se arată?

Iorgu.

Ei, și?... A mele fapte trădare dovedese!..
Eu mint, așă-i Smarando, când ăic că te iubesc?..

Smaranda.

Mai șciú și eu?... De ce nu?... Ah!.. Omul în viéță
La reu ca și la bine cu 'nctul se invéță.

Iorgu.

Atuncea tu pe mine nu me cunoști de loc.
Ce-i drept, îmi place viéța, căci al juniei foc

E viu în pieptu-mi încă. Nu fug, de bunăsimă,
De vesele petreceri, ce 'n sinul lor me chiamă;
Me aflu bine 'n cercuri voioase de amici:
Dar nicăiri pe lume nu-mi place ca aici
În cuibul acest dulce și sfânt de fericire,
S'adorm p'a tale brațe în visuri de iubire,
Lipit de sinu-ți gîngăș și bêt de-al teu amor...

(Vrê s'o îmbrățișeze.)

Smaranda. (Impotriviindu-se și acum.)

Hm! Pentru asta dară grăbiși cu-atîta dor
Acasă lângă mine a te întorče 'ndată?...
Îți mulțumesc atuncea. Sînt fôrte încântată.

Iorgu.

Imi pare reu, Smarando, că astfel imi vorbești,
Prê aspră ești cu mine, prê reu me pedepsești.
Fiind că-am stat de vorbă și eu trei-patru ore
Cu-amicii-mi astă sêră, am meritat eu ôre
Trătat cu-așă cuvinte de tine ca să fiu?..

Smaranda.

Amici, sêu vr'o amică!... De unde pot să șciu?..

Iorgu. (Atins.)

Amică?!...

(Stăpânindu-se.)

Ah, Smarando! ce grea 'nvinovățire!
La aspră încercare pui tu a mea iubire!
De nu te-aș iubi scumpo, cum nimeni n'a iubit,
Acuma, ȃeu, pe tine m'aș supêră cumplit...

Smaranda.

Frumos vorbești, — din suflet ca să-mi goneșci amarul;
A tale fapte inse arată chiar contrarul.
A! pentru-amici se pôte să-și uite cineva
Așă de lesne casa și pe soția sa?..

Iorgu.

Smarando! Asta-i prê mult!..

Smaranda.

Cine-i de vină ôre?

Iorgu. (Rêstindu-se cu mânie.)

Destul! îți ȃic; ajungă-ți! căci nu mai am răbdare!

Smaranda.

Așă?... Destul?... Prê bine... Me faci să te aștept
Atîta timp cu dorul și cu 'ntristarea 'n pept;
Apoi când vîi acasă și-ți spun a mea durere,
Tu faci pe supêratul și-mi poruncești ȃcere?
Te supêră-ale mele cuvinte, nu-i așă?...
Să tac voești tu dară?... Ei bine. Voi tăcê.

Iorgu. (În parte.)

Imi pare c'am scrintit-o...

(Tare.)

Tu nu me 'nțelegi bine.

Eu nu ȃic să taci; inse — pricepe-vei în fine,
Că vorbe ca acelea ce-mi aruncași cu foc,
Nu pot între noi, dragă, să aibă nici un loc.
Dar... să lăsăm acestea... E timpul, mi se pare,
Ca să dormim în pace, uitând ori-ce 'ntristare.
Ia dă-mi a ta mînuță, drept semn că m'ai iertat.

(În parte.)

Ce vêd?... Ea dă din umeri c'un aer supêrat,
Și 'ntorče cu mânie privirea-i dela mine?..

(Tare.)

Nu vrei, Smarando dragă, a-mi tînde mîna?... Bine;
Dar cel puțin atuncea suride-mi un minut,
Să vêd că supêrarea din pieptu-ți a trecut.
Nu sta așă de rece... Sêu ȃie dôr' îți place
Să me privești cum sufêr?... Smarando dragă!...

(În parte.)

Pace!..

Nimică!.. Adineor cu vorba-i me impungea;
Acum êr me sfêrșește cu-a sa tăcere grea.
Of, ce 'ndărătnicie! A înlemnit, se pare!
Ce să-i mai ȃic acuma? De unde să 'ncep ôre?
Cum să gonesc mânia ce 'n pieptu-i s'a 'n cuibat?..
A! o idee bună...

(Tare.)

Smarando! am uitat

Numai decăt a-ți spune: vorbind aȃi cam spre sêră
Cu creditorul nostru, ce sta în ușe-afară,
Mi-a ȃis că mani e gata de tot paltonul teu;
Puțin îi mai lipsește. M'am dus să-l vêd chiar eu,
Și-mi place de minune... Așă-i că-ți pare bine?

(Smaranda dă din umeri. Iorgu, în parte.)

Poftim! O vorbă măcar ea n'are pentru mine!..
Dar eu pentru acêsta de ce me necăjesc?
De ce ôre imi vine să plâng, să nebunesc?...
N'ar fi cu mult mai bine să-i dau aȃi bună pace?
Să nu-i mai ȃic nimică? Să fac precum ea face?..
Așă-mi dictêză mintea, dar inima nu vrê...

(Apropiindu-se de Smaranda.)

Mai am o noutate, ce sper că-i va plăcê.
Ia să 'ncercăm.

(Tare.)

Smarando! Dumineca ce vine

Va fi un bal, la care eu cred că ar fi bine
Și noi să luăm parte. Costumul cumpêrat
Din București în tómnă te prinde minunat.
De-ai șci, ca țêrâncuță, cât ești de frumoșică!..
Vom merge, — așă-i, Smarando?... Ei ce ȃici dar?..

(În parte.)

Nimică!

Ori ce-i vorbesc, ea tace; să juri c'a amuțit!..
Ah! ce durere, Dómnê! cum încă n'am simțit.
Și eu credeam, sêrmanul, făcênd la visuri d'aur,
Că în a mea soție găsit-am un tesaur,
Și raiul, fericirea, în ochii-i adorați....

(Cu ironie.)

Poftim dar fericire! Poftim de ve 'nsurați!..

(Privind la Smaranda.)

Și-apoi, cu tóte-acestea... ori-căt e de 'ndêrjită,
Așă supêrăciósă, cum e, și ne'mblândită:
Nu șciu ce farmec are în ochii-i plini de foc,
Căci cum privește la dênsa, din pieptul meu pe loc
Dispare ori-ce ură, și inima-mi se 'nmôe;
Me fac, din feros tigrul, mai blând decăt o ôie.

(Apropiindu-se de Smaranda.)

Priviți!.. Ce chip de ânger!.. Ce sin!.. Ce pêr!..
Ce gât!..

Imi vine, ȃeu, cu ochii s'o sorb numai decăt.
Și ea?... Stă supêrată!

(Tare.)

Smarando! spune-mi mie,

Vrei să lungești mult încă acêstă comedie?...
Te rog, vorbește-odată, ce dor ai în sfêrșit?
Nu ț-am cerut iertare? Nu ț-am mîrturisit
Greșêla mea eu ênsu-mi? Ș-acum din nou, privește,
Stând în genunchi te rógă acel ce te iubește:
De ce ești supêrată?... Că m'am întors târȃiu
Din cercul de prietini, o recunosc, o șciu...
Că ț-am respuns cam aspru, imi pare reu, veȃi bine;
Aveam dreptate inse!.. Alt reu tu despre mine
N'ai drept a presupune și 'n veci nu vei avê!..
Êr căt pentru aceste greșeli, iubita mea,
Din parte-ți drept osândă primesc cu bucurie
Ori-ce cuvinte aspre și pline de mânie;
Primesc ici lângă tine să fiu chiar aresta
Trei ȃile sêu o lună, ca rob al teu olectat.

Păzit și zi și noapte de-a ochilor tei rădă,
Să nu mai es în lume, decât subț a ta pază;
Primesc ori cum, Smarando, ca să me pedepsești,
Numai tăcerea asta, cu asta să sfârșești,
Căci asta me omorâ!.. Ai înțeles?..

(Sculându-se din genunchi, în parte.)

Ea face!..

Să iasă din tăcere nimic n'o pôte face!
Cuvinte aspre, blânde, de geaba-i adresez...
Dar asta me revoltă! me face să turbez!..

(Stăpânindu-se, cătră Smaranda.)

Iubita mea, vorbește!.. Nu vești a mea 'ntristare?..
N'auți?..

(Smaranda, cu un gest de nepăsare, își întorce fața
dela el. Iorgu, infuriat, prindând cu amândouă mâ-
nile și scuturând convulsiv mēsa lângă care ședea
Smaranda cu capul rădămat pe mână, strigă din tôte
puterile:)

Smarando!!

Smaranda. (Sculându-se repede, cu mânie:)

Ce faci?.. Innebunit-ai ore?

Sēu ce ai, de sub gene de-abiă ochii-ți incap,
Și sângele din vine-ți urcatu-s'a spre cap...?
Așă, Iorgule, strigă și sbiēră cătră mine,
Cu pumnul, cu ciomagul lovește-me în fine!
Atâta-mi mai lipsește...

(Plângēnd.)

Ah!.. eu am cugetat

Că 'n tine am de-a face c'un om, cu un bărbat!
Er nu c'un tigru... Asta-i ferbintea ta iubire,
Ce-o porți mereu pe limbă?.. Grozavă amăgire!
(Se așēdă pe o canapea și plânge.)

Scena VI.

Cei de mai înainte și Catrina.

Catrina. (Intrând incet, din stânga, în parte:)

Ce ved? Cucōna plânge!.. Cuconu-i desperat.
Și lângă ea, ca stâncea, stă mut și nemișcat!..
Semn reu!.. În loc să dōrmă, ei s'au certat, se vede.
De n'aș vedē cu ochii, pe legea mea, n'aș crede!

(Ese ēr în vērful degetelor prin stânga.)

Scena VII.

Iorgu și Smaranda.

Iorgu.

Vești, unde pôte-ajunge chiar omul cel mai blând,
Când chinul, desperarea, frământă al seu gând?..
Vești tu ce fructe-duce a ta 'ncăpăținare?..
Sfērșește dar odată! ai milă și 'ndurare!..

Smaranda. (Sculându-se de pe canapea.)

Ce? Ai curagiul încă în față-mi să privești?
Nu-ți cade de rușine obrazul? Nu roșești?..

Iorgu.

Astēmpără-ți mânia. Fii bună și me iērtă.
Te rog, sfērșește-odată, sfērșește-acēstă cērtă!

Smaranda. (Plecând spre ușa iatacului.)

Destul! Lipsești din ochii-mi!..

Iorgu. (Ținēndu-i calea.)

Fii bună, scumpa mea!

Smaranda.

Ei, lasă-me!.. Adio!.. Nu voi a te vedē!..

(Ese și se închide în iatac.)

(Va urmă.)

P. Dulfu.

„Etymologicum Magnum Romaniae.”

— Dare de sēmă despre o critică maghiară. —

G în sesiunea din anul trecut a Academiei Române,
dl B. P. Hașdēu a făcut o dare de sēmă, în pre-
sința regelui și a reginei, despre mersul Etimo-
logicului scris și redactat de dsa.

Cu asta ocașiune ilustrul nostru academi-
cian s'a ocupat mai cu sēmă de o critică ce dl
profesor Putnoky din Sibiu a făcut lucrării sale în o
ședință a Academiei Ungurești din Budapesta.

Aparēnd ȃilele aceste volumul analelor Acade-
miei Române, care conține darea de sēmă a dlui
Hașdēu, reproducem din acela partea relativă la in-
timpinarea dlui Putnoky:

***

În cursul anului trecut, la 6 iunie 1887, o șe-
dință întregă a Academiei Regale Ungurești din Buda-
pesta a fost consacrată Etimologicului. Dl profesor
Putnoky a cetit acolo un lung memoriu intitulat:
»Az Etymologicum Magnum és az ősszehasonlító nyelv-
vészet jelene Romániában«, adecă: Etymologicum
Magnum Romaniae și începutul lingvisticeii în Ro-
mânia. Acest memoriu, Academia Maghiară l'a pu-
blicat apoi în prima serie a conferințelor sale lite-
rare.

Dl Putnoky începe printr'un omagiu cătră M. S.
Regele.

»De când s'a rostit cuvēntul regal de pe scau-
nul preșidențial al Academiei de științe din Bucu-
rești, punēnd temelă unei creațiuni intelectuale care
ȃntesece departe, de-atunci în fiecare sesiune gene-
rală Academia primește cu multă mulțămire raportul
privitor la Etymologicum Magnum. Bucuria se oglin-
dește pe fața fiecărui membru. Presa, încântată și
dēnsa de acēstă lucrare, o privește ca pe nișt Table
ale lui Moise cu un devotament și o admirațiune
nemărginită...«

Apoi, după ce aruncă o privire asupra mișcării
literare generale la Români, începēnd dela Eliade-
Radulescu, pe care-l compară ca inițiator cu contele
Széchenyi, dl Putnoky revine la punctul seu de ple-
care cu următoarele cuvinte:

„Ideia, care la marea națiune germană a înce-
put a se intrupă numai după înflorirea literaturii
germane, numai după creațiunile monumentale ale
celor triumviri spirituali, numai la anul 1854, — în-
țeleg publicarea unui lexicon lingvistic, istoric și eti-
mologic, — acēstă idee, treiđeci de ani în urmă,
aflând în România un apostol fără preget, se face
deja realitate prin vastul op, Etymologicum Magnum
Romaniae. În amēndouē lucrările, cuvēntul regal a
dat suflarea de viētă: acolo, în Germania, întreprin-
derea s'a pornit prin spriginul dat de regele Prusiei;
aci, în România, ea pășește sub patronagiul regelui
Carol I, care la 1884, în prezența reginei, deschidēnd
sesiunea generală a Academiei, a tras luarea aminte
a invētaților asupra lucrării unui mare dicționar, care
să cuprindă tôte cuvintele din bētrâni, amenințate
altfel a se perde pentru generațiunea viitōre...«

Dl Putnoky urmēză:

»Implinirea dorinței regale, realizarea acestei
lucrări întinse, a fost incredințată prin increderea
unanimă a Academiei unui singur bărbat, pe când
redactorii dicționarului german, frații Iacob și Wilhelm
Grimm, de și erau doi, totuș, față cu marea problemă,
priviau cu îngrigare la uriașa lor lucrare, ȃicēnd:
»Seine ungeheuer Wucht sollte nun auf vier Schul-
tern fallen.«

»Adevērul e că Bogdan Hașdēu a luat asupra-i
o mare sarcină. Pe când frații Grimm avuseră 14

inaintași, începând dela Petru Dasipodius (1535—1584); pe când un Adelong, un Kampes, Hayse și Kaltschmidt au transmis urmașilor, prin renumitele lor lucrări, în șir cronologic, din mână în mână, tesaurul de limbă adunat cu strădania furniceii; pe când problema fraților Grimm eră, așa dîcînd, mai virtos numai suplinirea lipsurilor și aplicarea rezultatelor științei moderne; în literatura română, din contră, lucrări pregătitoare pentru un dicționar lingvistico-istoric nu se află, ci se cere în cea mai mare parte adunarea materialului brut și alcătuirea lor totodată, o muncă uriașă care apasă numai asupra umerelor lui Hașdău.

Vine apoi o notiță biografică foarte măgulitoare, care nu presintă aci nici un interes; apoi o analiză a primelor trei fascioare din Etymologicum, singurele cunoscute dlui Putnoky. Voind să probeze că cunoșce limba română și starea actuală a filologiei la noi, autorul vorbeșce dîntei cu această ocaziune în trecăt despre Cihac și despre Hunfalvy, discută pe larg etimologia cuvintelor *fărtat*, *bcngă* etc., se abate adecă cu totul afară din subiect, la care, după o lungă digresiune, revine în următorul mod:

»Tractarea fiecărui cuvînt e foarte metodică. Tecsturile sînt citate după scriitorii și ani reproducîndu-se cu o mare esactitate. Urmărirea priorității unui cuvînt la scriitorul cutare s'eu cutare este pentru autorul Etymologicului ceva de tot secundar, și acestia-l scapă pe Hașdău de acele greșeli, în cari a cădut Weigand în dicționarul seu lingvistico-istoric german, urmărind într'un mod necritic acea prioritate după exemplul predecesorilor sei. Hașdău ia d'a dreptul materialul limbei și-l supune unei autopsie, în care scriitorii diferitelor epoce apar dela sineși, fără a li se da lor rolul cel de căpeteniă. În acestia privință, ca și vastitatea planului, netăgăduit Etymologicum Magnum întrece primele tomuri ale dicționarului Grimm (s e tekintetben valamint a tárgy terjedelménél fogva az Etymologicum Magnum határozottan felülmulja Grimm szótárának első köteteit.) Clasificațiunea elementelor e clară și lesne de înțeles. Materialul e scos pe prima liniă din poesia poporană și din cărți bisericești...»

Trecem peste observațiunile dlui Putnoky asupra câtorva vorbe isolate, a căroră tractare nu-l mulțămășce mai mult s'eu mai puțin. De una din aceste observațiuni vom profită în *Addenda* la tomul II, anume de ceea ce dîce dsa despre suficuls *topicadia* în »Mehadia«, »Varadia«, »Apadia« etc. De altele nu vom puté profită nicăiri, bună oră de etimologia cuvîntului *maică* din vechiul grec *μαία*, uitând să gășescă totodată un prototip vechiu grec și pentru corespundătorul *taică*. Pe a locuri dsa pécătueșce printr'o cunoșcință nu de ajuns a filologiei romanice, de exemplu când dîce că în latina rustică nu esistă forma *acrum*, ci numai *acer*, s'eu numai *avus* și nici odată *avius*, numind pe *acrum* și pe *avius* »cuvinte imaginare.«

Dl Putnoky șcie că, acolo unde sînt desbătute mii de cuvinte, la cari se aplică — după cum o recunoșce dsa ênsuș, — o metodă foarte rigurosă, câte o scăpare din vedere pe ici pe colo e peste puțință să nu se strecóre. Cu timpul, le observă și le îndreptéză alții: neori chiar autorul. Lucru important este numai atunci, când se află greșeli nu în amênunte, ci în direcțiune, în tendință, în punctul de vedere general. Singurele doue cusururi de acéstă natură, pe cari dl Putnoky crede a le găsi în Etimologie, sînt: 1° că citez manuscripte; 2° că sînt latinoman. Să vedem cum espune dsa pe fiecare din ele.

»După părerea mea — dîce conferențiarul din Academia dela Budapesta — după părerea mea manuscriptele forméză călcăiul lui Achille din opera lui

Hașdău (Nézetem szerint a Manuscriptumok e műnek Achilles-sarkát képezik.) Eu cred că în starea actuală a științei nu se mai scriu pe basa manuscriptelor lucrări monumentale ca Etymologicum Magnum...»

Pentru a respunde la acéstă credință a dlui Putnoky, nu-i vom cită neperitorul »Glossarium mediae Latinitatis« a lui Du Cange, intemeiat aprópe întreg pe studiul manuscriptelor, dar despre care se va puté dîce că e vechiu. Nu-i vom cită chiar, de și este nou și clasic în felul seu, »Lexicon palaeoslovenicum« al lui Miklosich, țesut din despoierea a o mulțime de manuscripte, imprășciate în fel de fel de locuri. Ne vom mărğini a-i aduce titlul următoarei mari publicațiuni, începute abia de cățiva ani și care e departe încă de a fi isprăvită: »Dictionnaire de l'ancienne langue française et de tous ses dialectes du IXe au XVe siècle, composé d'après le dépouillement de tous les plus importants document *manuscrits* ou imprimés, qui se trouvent dans les grandes bibliothèques de la France et de l'Europe et dans les principales archives départementales, municipales, hospitalières ou privées, par Frédéric Godefroy.« Acest titlu respunde pe deplin la »călcăiul lui Achille.« Să mai adaug pe Littré, care, în fruntea marelui seu dicționar, constată că i-ar fi fost anevoe a lucră, să nu se fi ajutat de manuscriptele lui Lacurne de Sainte-Palaye și ale lui Pougens, care forméză peste o sută de volume. Eu unal declar și mai categoric, că nu m'aș fi incumétat nici măcar de a me apucă de de lucru, să nu-mi fi stat la îndemână manuscriptele române din biblioteca Academiei de împreună cu cele din arhivele statului: manuscripte, condice și acte preserate nu pe 'n Europa, ci concentrate tóte în București, unde ori cine lesne póte să le controleze în voie bună. Să-și fi adus aminte de Miklosich, de Godefroy, de Littré, dl Putnoky nu s'ar fi grăbit a rosti următoarea sentință: »La nici o națiune manuscriptele nu intră în materialul unui dicționar lingvistico-istoric.«

A doua mare imputare, pe care invétatul ungur mi-o face pe ici pe colea, printre numeroșe laude, este că n'aș fi desbrăcat nici eu de tendința latino-mană. La acesta nu voi respunde nimic, de ore-ce dl Putnoky nu aduce de-ocamdată un singur cuvînt nelatin, un singur, singurel, pe care eu să me fi silit a-l latinisă cu ori-ce preț. Când dsa îmi va da un asemenea specimen de pretinsa mea »patimă puristică«, după cum o numeșce, atunci vom sta la vorbă și vom desbate cestiunea. Până atunci inse nu eu sînt latinoman, ci numai doră pécatul limbei române, cu tóte elementele ei cele eterogene, cari sînt foarte multe și pe cari nici un fel de puritanism nu le va goní vre-odată din graiu, — pécatul limbei române, »peccatum originale«, este de a fi pré italică. Ce să-i facem?

Dl Putnoky își incheie memoriul, atrăgînd luarea aminte asupra faptului că prin Etymologicum Magnum juna națiune română își rădică un sanctuar, pe care — fie dîs în trecăt — vechea națiune maghiară nu-l are încă. Lucrearea dsale, Majestăților Vostre și domnilor colegi, mi-a permis de a ve face o dare de sêmă despre mine prin gura altuia, și anume printr'o gură care, negreșit nu póte fi bănuită de cea mai mică părtinire. Când un Francez, un Italian, un German s'eu un Englez se rostesc simpatic despre vitalitatea poporului nostru, este mai puțin măgulitor decăt a auđi pe un Ungur în sinul Academiei din Budapesta punînd un rod curat românesc mai pe sus de marea operă a fraților Grimm.

AMAZONĂ TURCOMANĂ.

Primăvera.

Ce dulce e să mori atunci
Când primăvera ér revine . . .
Să scapi de holi, necaz și munci!
Ce dulce e să mori atunci
Când éráș veți țile senine!

Că 'n mórte dór de mai gustám
Vr'o bucurie mult dorită,
Ce 'n vieță 'n van o adástám!
Că 'n mórte dór de mai gustám
Plăcerea vieței ne 'nplinitá!

Când frunța éráș s'a ivit,
Când rîndunîca se întórnă, —
La mulți li-i chinul istovit
Când frunța éráș s'a ivit! —
O mórte! 'n gátu-mi cupa-ți tórná!

N. A. Bogdan.

O întempleră simplă.

— Novelă. —

Pe pe cerul limpede suride sórele cu rațele-i strălucite, căldura-i binefăcătoare pëtrunde în inima pământului, și puterea somnului greu de iernă dispăre, natura începe a se deșteptá.

Pădureá din apropiere, câmpul larg, tufele, apucá a-ș îmbrăcá vestmântul pompos de primăverá, ici colea se iveșce desvoltându-se câte un boboc de flóre, grăbesc și ele a sălútá cu bucurie sosirea primăverei. În aerul curat se légăná lin zefirul cu mirosul plăcut al verdeții — și cât îmi cuprinde ochiul, începutul unei vieți noue suridătoare me 'ntimpiná.

În mijlocul atátor veselii, numai locuința inspectorului stá tristá, părăsitá. Par că fericirea vieței s'ar fi mutat pentru totdeuna dintre păreții-i posomorîți; lăsând loc perirei desperate.

Părechea de rîndunea, óspeții de verá a casei părăsîte, au sosit; cu nerăbdare sbóră impregiur, ș-a poi se aședá pe crénga inverđitá a unui arbore și cu sunete vie își esprimá mirarea de tăcerea și intristarea acelei locuințe. Cum încă nu s'a deschis pentru ele ușa grea? și nu pot intrá să-și facă cuibul în locul obicinuit într'un cot al ambitului? au venit dórá pré timpuriu? nu se pôte, căci a inverđit și aci tóte! Unde e familia afabilá? și pentru ce întârđie a le veni în cale, și a le primi cu bucuria îndatinată patronesa lor, fetița sveltá, cu surisul vecinic vesel pe buzele-i de trandafir!?

Mergeți, drăgálașe pásărele, căutați-ve loc mai potrivit pentru aședarea cuibului vostru, nu doriți să vi se deschidá ușa, căci din acel prag numai umbra tristeței ve 'ntimpiná; bucuria, veselia, și fericirea s'au dus d'acolo. Pe ambitul lung, nu se mai aude risul de veselie, și încetat și cântul vocii dulci și môle; nu se mai aude nici sunetul pianului vechiu, s'a pus și el la odiná. Odăile sînt părăsîte, familia s'a dus. Unde și pentru ce? Doriți să șciți? Ascultați cu atențiune, voi povesti.

*

În tótna trecutá, după ce ni-ați părăsit țera și s'a veședît și ultima floricea, cădënd frunzele îngâbenite tóte la pământ, povară grea s'a aședat pe sufletul familiei din acea locuință. Părintele iubit, capul familiei s'a bolnăvit. Au invitat la patul lui medici

renumiți, dar înzădar. Șciința omenescá nu i-a mai putut ajutá. Cu jele și durere adâncá au observat iubiții bolnavului, că cu tótá ziua care trecea perdeá și el din puteri. Fața-i rumená se lungiá și îngălădiá, din rađa ochilor mari albaștri espresiunea odhiritá dispărú, lăsând loc unei espresiuni neliniștite a durerilor și suferinților lungi. Într'un timp scurt bărbatul robust și sánetos deveni o ruiná tristá, la care uitându-te și se rumpea inima de gele.

Înzădar îl páziá și ingrigiá și și nópte cu nemărginita ei atențiune soția-i iubitóre, înzădar se rugau copiii, cu buzele lor inocente, pentru sánetatea pré iubitului părinte, vërsând nesecatele lacrimi ale iubirii nemărginite.

Tóte au fost zădarnice, căci sórtea nu se pôte opri.

Într'o și intunecósá de ierná, a sosit mórtea neimpăcatá cu brațele-i ghețose și le întinse după cel mai bun, iubitul soț și părinte. Desperarea familiei nu me 'ncerc a o descrie, căci nu cred să se alle cuvinte să pótá esprimá o durere așa de nemărginitá.

După ce au petrecut scumpele remășițe pămênțeși ale neuitatului reposat la odihná vecinicá și familia s'a rentors în acea locuință tristá, cu sufletul zdrobit, cu inima suferindá, cătrá durerea mamei s'a mai adaogat una, téma pentru viitorul copiilor ei orfani. Sërmana vëduvá a șciut, că după mórtea soțului ei au remas sáraci de tot. Unde să mERGá dar din acea locuință care e a domniei? Din ce să trăescá și să-și creșcă copiii mai mici? Inima mamei erá aprópe să se rumpá de greutatea durerilor ce le sufería.

În mijlocul atátor suferințe au trecut vr'o câteva sêptemáni; în o și frumoșá albá de ierná, sórele trecea cătrá apus, când o călésá elegantá trasá de patru cai frumoși negri se opri naintea locuinței inspectoroșei. Un bărbat elegant, cam trecut de etate, se dete jos cu ușorința unui june.

Erá proprietarul acestui domeniu, baronul M. Dênsul luând trista veste despre mórtea inspectorului, pe care-l prețuiá mult, a venit să cerceteze familia intristată și să-i asigureze ajutorul lui și în viitor.

La visita acésta n'a fost pregătitá vëduva inspectorului; ea cugetá, că va veni numai un diregător carele va preluá lucrurile și va ocupá poziția fiertatului și cu atáta se vor sfêrși tóte! Ea se va depártá din locul unde a petrecut atáția ani în fericire — și unde a gustat și cea mai amará suferință.

Drept aceea, a fost forțe suprinsá de visita neașteptată și grăbi a eși cu copiii spre intimpinarea domniei. Baronul prindéndu-i mâna, își manifestá adâncá lui condolință la perderea mare care și pe el l'a atins, căci în fiertatul a prețuit nu numai pe diregătorul fidel și sirguincios, dar și pe amicul vechiu și sincer.

După aceea salutá pe Anetta, orfana cea mai în etate, care abiá trecú de 17 ani. În ușa mare deschisá a ambitului státea ea; în haina ei simplá negră parea și mai sveltá ca altădatá, fața ei frumoșá cu trăsăturile-i clasice, erá înluminată de rațele aurie a sórelui; și când baronul prinse mâna ei micá și môle și a privit în ochii mari albaștri, unde sclipiau doue lacrimi ca niște perle prețioșe. — cuvintele i s'au oprit pe buze, bărbatul sigur, deprins în societățile lumei mari, deveni confús în fața acelei ființe, care erá atát de atrăgătoare în simplitatea ei, — că s'a simțit atins de un simțemént necunoscut. Cu căldurá strînse mâna copilei, ceea ce a fost d'ajuns să-i roșescá întréga față care, mai nainte erá palidá. Anetta doriá să fugá de privirile călduroșe ale baro-

nului, cari o incomodau; cu prelecstul că merge a a pregăti odaia ospelui, se depărta.

Frații Anettei, a căror față le neteșia baronul amical, urmașă pe sora lor,  r dna inspetoresă pof-tind  spele in biroul fiertatului, ambii ocupară loc, și convorbiră multe despre b la și  ilele ultime ale repositului. Baronul incuragi  și m ng ia pe v duva intristată; in urmă o asigură că nu va uit  nici de orfanii ei, și i-a oferit o pensiune frumos  din care va put  trăi liniștită in viitor și va put  s  creșcă din doi feciori a ei bărbați pe cariera ce ș-or alege.

S rmana femei cu lacrimi in ochi, și cu inima ușorată mulțami pentru bunătatea aceșta neașteptată. Mai t rziu baronul a revidiat cărțile și socotelile economiei, pe cari le-a aflat in cea mai bună ordine, pentru ce a și exprimat văduvei recunoșcința sa. Intre aceste Anetta a ventilat și a șters mobilele odăii de  spe, care de mult n'a fost intrebuintat , a ordonat să se inc ldesc  bine și s'a grăbit in culin . Cu ajutorul bucătăresei a pregătit in cur nd cina ș-apoi a intrat in birou ca să invite  spele și pe maică-sa la m s . Baronul intinse brațul dnei și Anetei și le conduse in pr nditor, unde ocup ndu-și toți locul, și privindu-și bine vecina lui frumos , nu putea indestul să se mire, ce frumos  și elegant  fată s'a desvoltat din copila mică pe care de mulți ani nu o văduț-o. Și cu c t mai mult vorbe  cu ea și o privi , tot mai mare atragere simțea c tr  ea. Ii părea bine, că are ocaziune a-i servi la m s  cu măruntele atențiunii și l ud  cu entusiasm istețiuena in pregătirea cinei.

Cum ședea in apropierea acelei ființe atr g tore și se uită lung la fața ei gingașă ca frunzele unui trandafir și se delectă in grațiele ei perfecte, in inima b rbatului pornit pe calea holteilor tomnatici și cu disgust pentru farmecile lumii, acum s'a ivit un simțiment necunoscut p n  atunci, care-l sili  s  privesc  aceșta p rt  strălucită a raiului p m ntesc, care acum i s'a deschis primadat  și din a cărui prag o vi t  nouă il chem , că acolo va afl  fericirea cu t te farmecile ei.

Și căldura acelor simțeminte le presimți inima Anettei. De c te ori o privi  baronul cu ochii lui infocați, ii părea că-i arde locul unde se uită el și inima i se str ngea, căci avea o presimțire neplăcută. Ca să-și ascundă simțemintele, ea se ocupă mult de frate-seu mai mic, care ședea l ng  d nsa.

După cină ar fi dorit să părăsescă societatea ospelui, care ii apăsă at t de greu sufletul, inse a prev duț că-i imposibil l r  ofensa etichetei. Aș  dar iș lu  in m n  o brod rie inceput  și mai stete p n  ce cuprinse somnul pe frații ei mai mici, ceea ce spre mare bucurie a ei, nu int rzi  pr  mult. Atunci iș depuse lucrul, lu ndu-i pe ambii de m n ,  ise baronului nópte bună, s rut  m na mamei și eși.

V duva  r ș a remas singură cu  spele. Un timp tăcură am ndoi, ocup ndu-se fiecare cu cugetele propriu. V duva se g ndi  la fericirea ei perdut , — baronul c ut  calea cum să se apropie d'a lui.

Privind încă tot la ușă, după care disp r  Anetta, d'odat  suspină : »Ah ce inc nt tore-i d nsa!»

Inspectoresa tresărind din cugetele ei, privi la el și par că n'ar fi auđit esclamarea de mai nainte, il intreb  : Dle baron, d r  doreșci și dta să te odihneșci dup  obos la călătoriei?

— Mulțamesc dn , nu s nt încă ostenit. Să mai rem nem, căci aș vr  să vorbesc cu dta despre un lucru gingaș.

— Poftim!

— E vorba de domnișora Anetta.

Mirat  aredic  v duva ochii încă tot frumoși spre fața baronului.  re ce vr  cu ea? g ndi  d nsa.

El continuă: Voi fi scurt și sincer. Fiica dtale m'a fărmeecat cu privirea bl nd  a ochiilor ei, cu fața ei suferind  și cu intréga-i ființă ceresc . Nu te mir  dec -ți spun, că cu ai mei patruđeci de ani, acuma simt int iaor  că mi s'a aprins inima de schint ua cea mai curată și sf nt  ce se numeșce amor. Iubesc fiica dtale, și am ferbintea dorință să schimb trist ta ei prin surisul fericirei. Jun ta mea a fost destul de viforos ; am făcut multe nebunii, căci v rtegiul lumii m'a răpit cu sine; dar dela o vreme m'am strămutat. Am  is adio vieții ușoraticu, m'am retras in vechiul meu castel, și am trăit ocup ndu-me de lucruri seriose. Cred că am ajuns destul de serios, ca să pot deveni un bărbat bun. Sper că merit fericirea. Și dec  spun că aceea depinde dela m na fiicei dtale, nu te mir , căci o iubesc at t de mult! Șciu că sînt cam de v rst  pe l ng  ea; dar numai asta d r  nu va impede  fericirea n str ?! Căci nu sînt chiar aș  b tr n, ca s  nu mai pot speră simpatia și amorul ei, ca să devenim ambii fericii. Dar dta taci; d r  nu ești de părerea mea? S u nu am asigurat fericirea ei d'ajuns cu cuvintele mele?

(Incheierea va urm .)

Georgina Fekete-Missici.

Poesii populare.

— De pe Mureș. —

Gata popii dela noi
Are car cu patru boi
Și t ngel  zugrăvită
Și tot nu se mai mărită.

Nu te uită lele dragă
La c meș  mea cea négră,
Că m icuș  mi-i cam slabă
Și dr guș  cam bet g .

Frunđ  lat  ca m s ,
Mare cobe-i dragostea,
Cine-apuc  o 'nv t ,
N'are cap de-a o lăsă
Și nici modru de-a uit .

M ndr  cu ochi negrișori,
S'o săruți ș-apoi să mori;
M ndr  cu ochi negri trași,
S'o săruți să n'o mai lași.

Spune-mi m ndr -adevărat,
C ți feciori ai sărutat?
— C te paie s nt pe șură,
La at ția le-am dat gură.

M ndruliță, ochii tei,
Cum s m n  cu ai mei!
— Dar cum foc n'ar s m n ,
Grădinile-alăturea,
Casele asemenea!

P reuș cu apă rece,
De-ar da Dumneđeu s  sece;
Să rem ie numai tina,
Să me iubesc cu vecina.

Al. Fodor.

O seră petrecută la Teatrul Național.

— După Eugène Chavette. —

(Di și dna Rățoian într-o lojă dela al 3-lea.)

Dómna. — Odată te-ai invrednicit și tu să me aduci la Teatrul Național și ătă ce pricopselă de lojă ai luat! ba și fotelul e scofălcit. Un alt bărbat mai galant ar fi luat o lojă în față, dar dta ai găsit că pentru mine e bine și aci!

Domnu. — Dar bine, draga mea, nu sântem destul de în față?! Am dat 12 fr. pe lojă, numai și numai ca să te mulțămesc; dór n'ai fi vrut o *beni-óră!*

Dómna. — Ei, și ce, me rog, decă aș fi fost într-o *beni-óră*; nu cumva că nu mi s'ar căde și mie odată în vieța mea!

Domnu. — Nu, draga mea, n'am vrut să ție asta, dar ție că m'am gândit să-ți fac plăcere.

Am întrebat pe casier cât costă o lojă bună la al 3-lea și mi-a respuns că 12 fr.!.. aș fi dat și 20, numai să te vęd mulțamită!

Dómna. Va să ție ai dat așa orbeșce 12 fr.! galanton mai ești! și decă ne-ar fi cocoțat colo în cotețele alea dela galerie, ai fi primit!

Domnu. — Ei, dragă, cum me prostești! am cerut la al 3-lea, nu la galerie.

Dómna. — Frumos! me faci și próstă acuș! Reu trebuie să-ți pară de cei 12 fr., că mi-i scoți așa pe subt nas! Eu n'aș fi primit așa neghiobeșce ca dta! aș fi cerut să vęd mai întei loja.

Domnu. — Asta nu e permis la nimeni.

Dómna. — Și de ce, me rog? ori-țe cumpărător vré să știe ce cumpără!

Domnu. — Apoi ție e intunec beznă prin teatru.

Dómna. — Cereai o luminare.

Domnu. — Auți vorbă? (dând din umeri și rîdënd.)

Dómna. — Ei, de ce rîdi de mine, me rog? Nu cumva că în Teatrul Național n'o să se găsescă o luminare? Di mai bine că nu-ți pasă de sërmana femeie pe care legea îți ordonă s'o ingrișcești! — Póte să mi se rupă șelele și să-mi se strîmbeze gâtul.

Domnu. — Decă vrei, pot să cer un scaun de pae!

Dómna. — Nu spui eu! vrei să mai îmi dai și un scaun de pae tare ca scândura! Me mir că nu ceri și vre-un mănuchi de busuic!

Domnu. — Vrei flori? de ce nu mi-ai spus de acasă?

Dómna. — Ai uitat, se vede, că mirosurile-mi dau migrenă. Negreșit, dta uiți tóte ce me privesc pe mine; altminteri te-ai fi gândit să deschizi ușa, căci vecina mea a mâncat usturoi și s'a parfumat cu livanțică; uf!..

Domnul. — Draga mea, aș deschide, dar are să se facă curandel.

Dómna. — Da, negreșit, te gândești mai mult la guturaiul dtale decât la »năduful« meu!.. Uf! ce femeie imputită!

Domnul. — Taci, dragă, că te aude!

Dómna. Atăta mai bine! numai lucrurile imputite se frécă cu usturoi.

Domnul. — Nu șciu, nu me pricep!

Dómna. Pe dta nu te taie capul nici ca pe Tinca bucătărăsa!

Domnul. — Fórte îți mulțămesc!

Dómna. — Cine e uscățivul de lângă ea? o fi bărbatu-seu. Sërmanul de el! d'aia trage țabac pe nas ca să nu simță parfumul cucónei. Dar gágăuț mai pare a fi!

Domnul. — Ba e pré cuminte! că ascultă ce se ție pe scenă.

Dómna. — Că și ai ce ascultă! numai dobito-cii! nu înțeleg o vorbă.

Domnul. — Decă ai tăce din gură ai înțelege.

Dómna. — N'am voie nici să ție o vorbă.

Domnul. — O vorbă!! dar n'ai tăcut un minut, și vrei să mai înțelegi și piesa.

Dómna. — Frumósă piesă! O nebună de cucónă care cântă când intră séu iese cineva pe ușe?

Domnul. — Așa trebuie să facă!

Dómna. — Dar ce cucónele mari cântă așa ca nebunele?!.. Și mai ție că jos șede un doctor!.. Frumósă liniște are dlui pentru a primi pe bolnavi!.. Bietul om!

Domnul. — Așa trebuie să fie o piesă făcută cu ingrigire.

Dómna. — Făcută cu ingrigire?! nu veți că umblă pe uși ca nimeni pe lume? cine a mai vędut să deschidă amëndoue ușile de părete? și apoi, nici nu le închid după ei.

Domnul. — Se presupune că dincolo e un te-cior care le închide.

Dómna. — Un fecior!.. va să ție și în odaia de culcare a cucónei eră un fecior? Frumóse lucruri! Decă e așa, eu sânt mândră că sânt numai o negus-torésă! Și te pune să plătești 12 fr., pentru a vedé asemenea lucruri?!..

Domnul. — Nu înțelegi cum merg lucrurile!

Dómna. — Da! fireșce! eu nu înțeleg nimic: de ce ție jurnalele că teatru e o scólă? frumósă scólă când cucóna se încalde în rătăc cu tenorului!.. Ei, dar ăla? a căpiat?.. de ce jocă singur prin casă.

Domnul. — N'ai auđit când a ție: Până se n-tórce boerul, se incerc șnel polca care o s'o joc di-séră cu Marițica!

Dómna. — Dar, nenorocitul de doctor ce face cu sgduiela asta? Se vede că șede pe da géba în casă.

Domnul. — Nu șciu cum șede!

Dómna. — Dumneđeule! m'am întepenit! Nu înțeleg ce poliție avem! pe pușcariși îi duce în că-rute bung, și pe noi cetățeni cinștiți, ne chinuesc așa de grozav!.. Dar ăla care intră ca pe moșia lui, cine e?

Domnul. — 'l-o mai spuse intrând că n'a întel-nit pe nimeni prin sală.

Dómna. — Dar cine i-a închis ușile după el? Ce să spui nostimă, cucónă! grozav se fereșce când se imbracă! De ce nu se imbracă mai bine pe piața teatrului?..

Domnul. — Decă bagi de sémă tóte nimicurile!..

Dómna. — Sânt nimicuri când póte să intre ori cine în odaia unde se imbracă cucóna?!

Bine ție! pentru dvóstre astea sânt nimicuri!.. Ba me mir că n'ai plecat din lojă ca să-ți bagi și dta nasul pe acolo.

Domnul. — Ai innebunit, ție!

Dómna. — Puteai să spui că te-a găsi! o »pe-riplimonie« și că te duci la doctor.

Domnul. — Mai tacă-ți gura că se uită ómenii la noi! uiți că sântem la teatru.

Dómna. — Să uit că ai plătit 12 fr. pentru ca să-mi rup șelele, să me imputescă vecina de alături și pentru ca să vęd desfrânări?!..

Domnul. — Pentru unul Dđeu, mai taci!

Dămnă. — Ț-ai Țis: nevăsta mea are să vėdă atâtea desfrânări, cã se va obișnui cu fel de fel de glume.

Domnul. — Dar bine, dragă, nu veți cã rid 6menii de noi?

Dămnă. — Mi-a venit afaniselã! Uf! nu mai pot sã stau!.. Me duc sã le cer cei 12 fr.!.. Sã oprescã pentru un act și sã-mi dea restul!.. Adicã de ce nu s'ar plãti la teatru ca birjarilor, cu ceasul?! (Se mai uitã pe scenã) Dumneșule! ce vėd? toți sãrutã pe coc6na!! ce bleșemãție!

Domnul. — Ea-ș sãrutã pe cei cinci frați ce perduse.

Dămnă. — Cinci frați perduți toți așã d'odatã? Aida de! cine e gugumanul care o sã cređã astã minciunã!.. De ochii lumii Țice așã!

Domnul. — Dēcã ai fi ascultat, ai fi înțeles cã!..

Dămnă. — Numai dta ești deștept! eu sânt pr6sta pr6stelor!!!

Domnul. — Nu, frate! vream sã Ție!..

Dămnă. — Mi-e rușine sã mai vėd asemenea lucruri!

Domnul. — Așteptã sã se lase cortina!

Dămnă. — Eu?! Ce am vėdut?

Domnul. — Cum sã plecãm acum? ride lumea de noi.

Dămnă. — Și ce-mi pasã de toți gãgãuții ăia!

Domnul. — Așteptã numai 5 minute.

Dămnă. — Uf! me apucã nervicale!!

(Dămnă leșinã și e sc6sã pe brațe de bãrbatu-seu și de vecinul slãbãnog.)

Necunoscutul. — Dle, dēcã cređi cã pot sã ajut pe dna, te rog, sânt la dispoșiția dta!e; sânt »hã-tãuș de frunte.«

S. C.

Teche-Turcomanii.

— Veđi ilustrațiunea din nr. acesta. —

Turcomanii aparțin rasei mongolice. Numerul lor se urcã la un milion și jumėtate. Ei șed iu deșertul care se estinde dela marea caspicã pãnã la lacul Aral, și duc o viėtã nomadã. Se impart in mai multe triburi, intre cari escelězã teche-turcomanii prin curagiul și prin spiritul lor resboinic.

Aceștia locuiesc pe colinele nordice dela Kjurjan-Dagh pãnã la Cherv și se impart in doue grupuri de frunte: primul se numeșce Merv-Teche și acesta ocupã șesul dela Merv; al doile p6rtã numele de Achal-Teche, acesta se aflã pe lângã marea caspicã, la partea nordicã a otarului persic. Inainte cu cinci ani Rusia a purtat rėsboiu in contra acestui trib, care s'a luptat alãt de vitejeșce in contra armatei ruseșci cutropit6re.

Numerul teche-turcomanilor se p6te calculã dupã numerul locuințelor lor; fiecare locuințã are sã deie doi soldați; numerul total al locuințelor se urcã la 60,000, prin urmare teche-turcomanii pot sã punã pe picior de reshel o armatã de 120,000 ostași.

In privința religunii, ei aparțin izlamului și vorbesc turceșce. Ocupațiunea lor cea mai plãcutã este lupta și prėda; se și duc pãnã 'n Turchestan, Herad Chorossan și țin in fricã necontenitã poporațiunea de acolo.

Bãrbații p6rtã haine lungi de lãnã și cãciulã de miel, ca și curđii; sânt robuști, au fațã latã, ochi mici.

Obiceiurile lor sânt f6rte simple. Ei nu țin mai multe soții, nu-ș inchid soțiile in harem, ca și turcii; de aceea femeile lor nici nu p6rtã vėl, umblã liber

pe strade, ba dealãtura bãrbatului ele se duc și in resbeluri.

Ilustrațiunea din numerul presinte infãțișezã o amazonã turcomanã. O figurã robustã și curagi6sã e ac6sta, care e pusã ca sentinelã, pãnã cãnd ostașii obosiți se odihnesc. Rãdematã de spatele cãmilei sale și ținend pușca gata de descãrcare, petrece cu luare aminte incordatã mișcãrile dușmanilor, și indatã-ce vede ceva suspect, își descarcã pușca și astfel chiemã la luptã pe ai sei.

I. H.

Literaturã și arte.

Șciri literare și artistice. Dl. I. P. Bancov a publicat la Craiova un volum intitulat »Cãlugãreni și poesii diverse«, care conține lucrãrile sale poetice. — Dl. Aurel Alesandrescu a scos la luminã 'n Bucu-reșci un studiu critic asupra poesiei intre anii 1670—1889.

Analele Academiei Române. A eșit de sub tipar un nou volum din Analele Academiei române, care conține partea administrativã și debaterile din 1887—1888. De și publicat prė târđiu, deci multe comunicãri nu mai au interesul actualitãții, totuș gãsim și multe pagine interesante. Astfel e raportul dlui Hașdėu despre mersul Etimologicului, din care reproducem o parte 'n numerul de acuma al toii n6stre; asemenea sânt interesante și rap6rtele critice asupra lucrãrilor presintate la concursuri, cu t6te cã mai t6te sânt prė scurte și nu-s motivate de ajuns. O comunicațiune f6rte prețioșã a volumului este »Bibliografia publicațiunilor periodice romãneșci și a celor publicate in limbi strãine, in Romãnia sėu de romãni in strãinėtate, 1817—1887, de dl Alesandru Pop, arhivarul Academiei Române.« Bibliografia ac6sta, de și necompletã ancã, este o lucrare de multã val6re, cãci contribuie multe date la istoria literaturii n6stre.

Scrierile lui Winterhalder. Bėtrãnul Winterhalder, a cãruj m6rte o anunțãrãm in nr. trecut, a scris nunumai articoli politici, ci s'a ocupat și cu beletristica. Poet din fire, Țice »Romãnul«, el scrisese mai multe poesii și ajutã pe cei cari voiau sã creeze Teatrul Național. Primul seu volum de poesii, »Flori de scãeți« pe care-l publicã, pe la anii 1845 sėu 46, obținũ un mare succes. Poesiile sale erau pline de dulcėtã și de sentiment; spunea lucrurile in mod simplu și natural și de aceea multe remaserã populare. Care din noi n'a auđit:

Rindunicã mititicã,
De ce fugi din țera mea?

Sėu:

Dimbovițã apã dulce,
Cine-o bė nu se mai duce.

Fãrã a șci cã ele sânt datorite penei lui Winterhalder? Una din primele opere romãne, prima dupã cãt cred, a fost scrisã in versuri de Winterhalder și pusã in musicã de capelmaestrul Engel cu cãțiva ani inainte de revoluțiunea din 1848.

Un roman nou. Pe la inceputul lunei viitoare dl D. Teleor va sc6te la Bucureșci un mic roman, intitulat: »La Gazeta.« E vorba de o parte din lumea gazetãrėscã, și cititorii vor vedē fotografia dupã naturã: cãteva tipuri de directori de gazetã, de redactori, de administratori, de tipografi, cum și t6te mișerile vieței de scriitori.

Protocolul Congresului național-bisericesc ordinar al mitropoliei romãnilor greco-orientali din Ungaria și Transilvania, intrunit in Sibiu la 1/13 octombre 1888, — a eșit de sub tipar la Sibiu, intr'un volum, ca editura mitropoliei. Prețul 60 cr.

Revistă. *Buletinul camerei de comerț și industrie* este titlul unei noue publicațiuni economice ce apare periodic de două ori pe lună. Această publicație e scosă de membri camerei de comerț din Ploești.

Diare noue. *Di Petru V. Grigoriu*, unul din colaboratorii noștri dela Iași, va scote acolo în curând un ziar politic neatârnat de nici un partid. — *Străja țării*, un nou ziar cotidian, a început să iasă la București. — *Vocea Bucureștilor*, un nou ziar cotidian, a apărut luni în capitala României.

Teatru și muzică.

Sciri teatrale și musicale. *Dna Aristița Romanescu și dl Gr. Manolescu* au jucat în săptămâna trecută la Craiova cu mare succes. — *Dni Teodorescu și Băjenar* au dat marți un concert la București în palatul Ateneu Român, cu concursul dnei Zoe Christenhy, al domnilor Hübsch, Grüber și al corului bisericii Domniței Balasa.

Societatea pentru fond de teatru român va ține în anul acesta adunarea sa generală în Caransebeș, unde a fost invitată an cu ocaziunea adunării generale din Lugoj. Terminul adunării se va ficsă zilele acestea de cătră inteligența română de acolo, care va lua apoi măsuri ca acesta serbare culturală să fie o vrednică continuare a aceleia din Lugoj, de unde toți s'au dus acasă cu impresiuni neuitate.

Teatrul Național din București. După informațiunile ce primim, conducerea Teatrului Național are să treacă prin schimbare radicală. Atât personalul, cât și repertoriul se va organiza cu totul de nou. Personalul trupei se va recruta dintre cei mai buni elevi ai conservatorului și dintre actorii din provincie mai buni. Pentru acesta se va publica un concurs și actorii, serie »Românul«, vor fi admiși numai în urma unui examen de toate cunoștințele lor. Juriul examinator se va compune din comitetul teatral, pe lângă care se vor alipi și câțiva dintre artiștii cei mai buni. Pe săptămână se vor da patru reprezentațiuni: o operetă, o operă clasică, duminică un spectacol popular, ér a patra reprezentațiune va fi consacrată comediilor și dramelor, ceea ce este prè puțin și credem că se va modifica, cel puțin după ce opera străină ș-a încheiat ciclul. Căci la 15 octombrie va începe stagiunea operei, care se va încheia la finele lui decembrie. Personalul operei nu se va compune din elemente din țară, căci în țară nu sânt încă elementele necesare spre a formă o trupă. Încheiând aceste notițe, mai însemnăm că în bugetul anului viitor se va prevedé o sumă de 1500 lei care se va da ca premiu celei mai bune piese al cărei subiect va fi tras din literatura noastră populară.

Lăutarii români la Paris atrag multă lume. Toate diarele române și franceze le fac elogiuri. Acuma vedem, că și un ziar unguresc vine să constate efectul lor mare: deci nu mai pôte fi nici o bănuelă de șovinism. Ziarul »Pesti Hirlop« din 3 iunie, publică o corespondență dela espoșiția universală din Paris, în care cetim și acestea șire: »Inaintea »Cărciumei Române« (Cabaret Roumain) totdeauna stă lume multă. Românii aceștia ș-au prè dobândit simpatia francezilor. Fetele frumoșe și robuste pe a bărbaților, bărbații zdraveni și paliți pe a femeilor, ba lăutarii lor încep în detrimentul țiganilor noștri a fi foarte căutați. Sêra ei cântă în localurile cele mai elegante și lumea ascultă cu plăcere musica lor monotônă, care inse pentru timbrul seu dulce și trist totuș e frapantă și pe care mai cu sêmă valsurile melodiôse ale lui Ivanovici a făcut-o cunoscută în străinătate.«

Ce e nou?

Hymen. *Di Alesandru Florian*, absolvent de teologie din Gherla, la 3 iunie s'a cununat cu dșora Maria Vasvay, fiica preotului I. Vasvay din Bêrseul-de-sus în Selagiu. — *Di Teodor Bohățel*, absolvent de teologie în aceeaș diecesă, tot în acea zi ș-a serbat cununia cu sora miresei prime, dșora Ana Vasvay. — *Di Ioșif Magda*, absolvent de teologie în archidieceșă Sibiiu, la 10 iunie se va cunună cu dșora Lucreția Lasleu în Feneșul-de-munte. — *Di Mihai Stoica de Hațeg*, locotenent la divisiunea a 14-a a bateriei grele în garnisonă la Lugoj, s'a logodit cu dșora Miss Berta Lucia Wezler din orașul Sct Louis, lângă riul Missouri în Statele unite americane; cununia se va face în august seu septembrie, după care părechia nouă se va mută la Lugoj. — *Di Adam Leșnican*, magistrul poștal în Dobra, ș-a incredințat de fiitore soție pe domnișora Victoria Crețiu, fiica dlui Crețiu, vice-notar comitatens în Sibiiu.

Sciri personale. *Poetul Eminescu* e pe patul de mörte; »Teleg. Rom.« din București scrie, că nu mai este nici o speranță de scăpare. — *Esc. Sa dr. Silvestru Morariu*, arhiepiscopul și mitropolitul din Bucovina, s'a rentors din Viena la Cernăuți. — *Di Teod. cav. de Sărăcin*, general-major în Cernăuți, făcând o călătorie de studiu în Galiția, întreprinsă de mai mulți generali sub conducerea archiducelui Albrecht, s'a rentors la Cernăuți.

Noul episcop din Caransebeș. Aflăm cu bucurie, că Maj. Sa a aprobat alegerea de episcop în Caransebeș a Il. Sale părintelui vicar arhiepiscopesc din Sibiiu Nicolau Popea.

Memoria lui Bărnuț. La 28 l. c. se vor implini 25 de ani, de când marele fiu al Selagiului, Simeon Bărnuț, a murit. Bolnav de mörte, a plecat din Iași, însoțit de nepotul seu dl dr. Ioan Maniu, aji jude la tribunalul din Zelau și singura lui dorință a fost s'ajungă viu în satul seu natal, Bocșa-română de lângă Șimleu. Și ce minune! Cerul i-a lungit firul vieții. Densul a sosit în hotarul satului seu, a văduț turnul, a zărit casa părintescă și ș-a respirat sufletul. Osemintele lui zac în cimiterul comunei natale, unde i s'a redicat un monument frumos. Credem că fruntașii români din Selagiu vor usă și de acest privilegiu iubilare spre a-i aduce tributul stimei și vor arangia un parastas solemn.

Biserică și școlă. *Maj. Sa împêratul și regele* a dăruit 150 fl. pentru biserica gr. c. din Ocoliș, comitatul Sătmar. — *Prè Ssa episcopul Ioan Mețian* a făcut în serbătorea înălțării Domnului o excursiune la noua comună bisericescă română Chines, unde a oficiat liturghia și a ținut o cuvântare ocașională. La 9 iunie n., adecă în ziua de Rusalii, Pr. Ssa va sfinți biserica din Cenadul-sêrbesc. — *Românii din Brașov* înființéază o biserică nouă, căci cea de pân' acuma, în care se oficia liturghia în româneșce și greceșce, li s'a luat prin sentință judecătoreșcă; spre scopul acesta ei au contribuit sume mari, cari inse încă nu ajuns, de aceea mai fac apel și la publicul românesc de pretotindene. — *In protopopiatul gr. c. al Căscăului* în Ardeal la 20 mai s'a ținut adunarea invêțătorilor, sub presiul protopopului Ioan Velle. Cu asta ocașiune invêțătorul G. Hatoș a tratat o temă fisică, ér inv. L. Micheș a cetit lucrarea sa: »Ce urmări are beutura de vinars« S'au ales visitatori cari să viseze școlele în totă luna de doue ori. — *La Brașov* examenele de maturitate și anume cele scripturistice s'au început luni. — *La Blaș* studenții din a VIII cl. au ținut examenele în 11 și 13 maiu, examenele scripturistice de maturitate s'au ținut la 11 și 13 maiu, cele verbale vor fi în 13, 14 și 15 iunie.

Asociațiunea transilvană. Dl Ioan Rațiu, pro-presbiter gr. or. în Hațeg, a convocat pe 24 l. c. n. la o conferință pe membrii din ținutul acela al Asociațiunii transilvane, pentru constituirea comitetului cercual al despărțământului, care de mai mulți ani n'a funcționat, spre mirarea tuturor românilor din alte părți, cari tocmai din țera Hațegului ar fi așteptat mai mult zel pentru spriginirea culturai noastre naționale.

Petreceri de vără. *Junimea română din giurul Bettlenului* va arangia luni la 10 iunie n. o petrecere de vără în comuna Șintireag, în favorul bisericei și școlii gr. c. de acolo. În fruntea comitetului stau dnii Pompei Făgărășan, George Curtean, Ioan Pop, Vasilie Pop și Bartolomei Sigartău. — *Societatea Concordia din Blaș* va da la 10 iunie o petrecere de vără în grădina lui C. Comșa din Veza; în cas nefavorabil petrecerea se va amână pe ziua următoare. — *Reuniunea pompierilor voluntari din Seliste* va ține la 10 l. c. o petrecere de vără în Mailat, în cas de timp nefavorabil, în sala școlii române de acolo.

Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedorei a ținut adunarea sa generală constituantă la 27 maiu în Deva, luând parte multe dame, în absința prezidenței interimale dna Ana Petco, sub presiul viceprezidenței dna Lucreția Olariu, care salută adunarea prin un discurs bine simțit. Îndeplinindu-se formalitățile, biuroul s'a compus astfel: prezidență dōmna Ecaterina Drăgits; viceprezidență dōmna Aurelia Dămian; cassieră dōmna Susana Csatt; controloră dșora Minerva Herbay; secretari dnii dr. Alexandru L. Hossu și Constantin Pop; bibliotecar și archivar dl Petru Drăgits jun.; membre în comitet au fost alese dōmnele Lucreția Olariu, Elena Popp H. Longin, Maria Moldovan, Maria Herbay, Valeria Moldovan, Ana Pop n. Căzan, Luisa Pop, Anastasia Moldovan, Teresia Muntean, Elena Tulea și dșorele Vilma Moldovan și Letiția Papiu; membre suplente dōmnele Ana Păcurariu, Maria Pop n. Ianza, Maria Dima, Ana Dănilă, Aurelia Oprea și dșora Veronica Petco; bărbați de încredere Ion Papiu, Ioan Simionăș, Francisc Hossu Longin, Alesiu Olariu, George Csatt și Petru Drăgits. Noua prezidență nefiind de față, adunarea s'a continuat apoi sub conducerea dnei viceprezidenței Aurelia Demian; dna Elena Pop H. Longin, cassieră interinală raportă despre averea reuniunii și tot la propunerea dsale s'a primit în principiu ca la viitōrea adunare gdeală să se aranjeze o expoziție de lucruri casnice din tot comitatul.

Processe de pressă. *Processul gen. Traian Dodă* se va desbata de nou la tribunalul cu jurați din Arad, unde a sosit actele, spre a se defige un termen nou, la care inculpatul eventualminte se va aduce cu forța. — *Processul »Luminatorului«* se va desbata la 31 iulie la tribunalul cu jurați din Arad. Autorul articolilor incriminați e dl I. V. Barcian.

Premiu pentr'un costum național. La biuroul Comitetului Asociațiunii transilvane s'au depus doi napoleoni în aur destinați ca premiu de onōre pentru un costum femeesc român, judecat ca cel mai frumos la adunarea generală dela Făgărăș.

Monumentul de pe Cămpul-pânei s'a inaugurat la 30 maiu, la stațiunea dela Șibot a calei-ferate. Monumentul, după cum se știe, s'a ridicat de cătră societatea istorică și archeologică din comitatul Hunedōra, în amintirea gloriōsei lupte din Cămpul-pânei la anul 1479. Festivitatea fu deschisă de parocul ref. din Orăștie Fülöp Geza, care salută pe oșpeți; apoi luă cuvântul parocul gr. or. din Șibot părintele Simeon Săcarea și ținū un discurs ocașional; după dēnsul vorbi parocul luteran din Orăștie Fr. W. Schuster, făcēnd istoricul acelei bătălii. În sfērșit

vorbi prezidentul societății istorice și archeologice din Hunedōra, dl Solyom-Fekete, predând monumentul în grigea inspectorului calei ferate.

Cine să moștēnescă tronul. Ziarul berlinez »Börsen Zeitung« publică o depeșă din Viena, în care se anunță că Maj. Sa împēratul și regele Francisc Iosif ar avē de gând să schimbe legea referitōre la moștenirea tronului în Austro-Ungaria, așa încât tronul să rămână după mōrtea lui nepōtei sale, fiicei archiducelui Rudolf. Ziarul berlinez adauge, că cercurile catolice, cu deosebire jesuiții, sūnt fōrte mult îngrijați din cauza celor ce vrē să facă monarcul.

Princesa Milița. Ziarele anunță, că marele duce Petru Nicolaevici, vērul țarului, s'a logodit cu principesa Milița, fiica a doua a principelui Nichita din Muntenegru. Logodna s'a făcut în sēptēmăna trecută la Petersburg, unde a fost de față și principele Nichita. Princesa Milița e de 22 ani, frumōsă, naltă și sveltă; a crescut de mică într'un pensionat din Petersburg, unde a făcut cunoșcința marelui duce Petru; dar se crede că 'n legarea acestei căsătorii și politica își are partea sa. Mirele e de 25 ani.

Sistemul tarifului după zone pe căile ferate ungare ale statului pentru transportul de persōne și bagage, intră în vigōre la 1 august 1889. Distanța cea mai mare a întregii rețeli de căi ferate e împărțită în 14 zone. Prețul unei zone la terenul de persōne e 50 cr. cl. I, 40 cr. cl. II, 25 cr. cl. III de persōnă. Nimenea nu se va mai putē plānge deci, că nu e efină călētoria pe căile ferate ungare ale statului. Acēstă mēsură se va luā precum se spune și față cu căile ferate ale societăților, în ale căror contracte cu statul se cuprinde clausula, că modificările ce se aduc în tariful căilor ferate ale statului trebuesc primite și pe liniile societăților. Drept informațiune specială adaugăm, că conform tarifei noue de zonă din Budapesta se va plăti: până la Oradea-mare, Cluș. Teiuș, Brașov, Predeal, Arad și Alba-Iulia pe cl. II 5 fl. 80 cr., pe a treia classă 4 fl. Pân' acuma din Budapesta până la Brașov pe a II cl. s'a plătit 28 fl. 90 cr., până la Cluș 16 fl. 90 cr., până la Alba-Iulia 19 fl. 60 cr. E de însemnat, că prețurile aceste reduse vor fi valabile numai pentru trenurile de persōne seu mestecate; ēr pe cele accelerate vor fi nițel mai urcate.

Românii din Epir. »Revue de l'Orient« vorbind despre Românii din Epir, scrie: »În Epir regiunea locuită de români este cōsta resăritenă a Pindului, unde ei formēză o poporațiune compactă. Mai tōte satele și orașele române sūnt aședate pe înnălțimi. Pozițiunea lor e din cele mai pitoreșci. Să-și inchipuiescă cineva munți înnălți, acoperiți cu păduri întinse, formate din pini (molitfi) seculari, de fagi, de brași și de crānguri stufoșe, și în mijlocul acestor păduri, pe cōste înveselitōre, mari sate cu case, zidite din pētră și înrēnduindu-se ca niște caturi pe clinele colinelor. Românii sūnt binefăcuți, membrele lor sūnt viguros desemnate, fisonomia lor este inteligentă, ochiul lor e viu, atitudinea lor arată cutezare. În privința moralului, după părerea tuturor călētōrilor, ei sūnt curați la inimă (probi), onești, economi, ospitali, simpli (adecă modești), generoși, sinceri și cu inimă deschisă. Femeile lor sūnt în general robuste și deprinse cu tōte ostenelele și privațiunile. Ochiul lor e plin de foc, mersul lor e mândru și sigur. Adese-ori întēlneșci printre ele frumuseți rare, dar ele se disting mai ales prin activitatea lor, prin probitatea lor rară, prin iubirea lor pentru familiă și prin curagiul lor. Ocupațiunile principale ale omenilor sūnt creșcerea vitelor.

Nasul roșu al femeilor. Dl Ales. Dumas vorbind despre amor, dice între altele: Când nasul iu-

bitei noastre se face roșu, înflorește — cu alte cuvinte. Nu mi pot închipui nici pe Werther nici pe Des Grieux cum ei ar fi putut iubi mai departe, cel dintâi pe Charlotta, cel d'al doilea pe Manon, decât ar fi văzut pe amantele lor cu nasu înroșit de beutură. O petă de roșetă de mărimea unui centimetru, ivescă-se ea în ori-ce trăsătură a feței, se mai trece. Dar pe nas, o, acolo poate să aibă o influență grozav de mare asupra spiritului și chiar asupra întregii vieți omenești. Bărbatul nu pre observă această roșetă când ea se ivește la bunică-sa, mătușa-sa, măică-sa, ba nici chiar la sora-sa. Nu se va sfii a se arăta pe stradă cu femeia despre care va pute dice: Este mama, ori este sora mea. Dar decât această neplăcere i s'ar întâmplă nevastei sale, o, atunci este cu totul altfel. Roșeta după nasul acesteia îi va știrbi grozav de tare ambiția, dar de, ce să faci, în viața de căsătorie trebuie să te aștepti la așa ceva. Sânt pentru toate aceste destule mulțumiri și satisfacțiuni în viața familiară. Așa de exemplu, femeia, înainte d'a i se roși nasul, devine mamă; apoi iubirea prietenilor și a copiilor. Dar nasul adoratei noastre, a acelei ființe pe care o iubim mai pe sus de totul în lume, a cărei iubire ne umple întreg sufletul, ș-a cărei infidelitate ne-ar omorî, acesta să nu se facă roșu. Ce cas important de studiat din punct de vedere psihologic ar fi o întemplantare ca acesta! Să ne închipuim numai lupta ce logica bărbatului, care cu adevărat iubește, va avé să porțe cu inima sa. Să ne închipuim numai lungul șir de idei cari în cele din urmă îl determină să-și lase iubita de până acum, din cauză că i s'a roșit nasul.

Sfaturi pentru insurăteii Un diarist din Buenos Ayres dă sfaturi concetățenilor sei, flăcăi, cărora li s'ar năzări ca să se însore. Primul s'at: Prinde pe dșora în bucătărie. Decă o veđi familiară cu tingirile și cu olele, ia-o. E gospodină. Al doilea: Ieși cu dēnsa la plimbare, pe stradă, pe vreme de plōe. Decă iși va pune pe cap o capelă veche, ia-o. E o femeie care n'o să te ruineze. Al treilea: Du-te dimineța la dēnsa. Decă stă cu mâinile în șolduri și poruncește numai servitōrei, »șterge! scutură!», fără să pue mână pe o cărpă ori pe o perie, să n'o iei. — Altfel ia-o cu totă siguranța. Sânt, de! prē din cale-afară practici americanii!

Din România. La Calafat mercuria trecută s'a inaugurat cu mare pompă monumentul militar, ridicat la locul bateriei Carol, în amintirea primului angajament cu turcii în 1877 — Dl dr. G. Crănicean s'a împămēntenit, senatul a votat în sâmbăta trecută recunoșcerea-i de cetățan român.

Oglinda lumii. In Serbia au fost dīlele trecute niște turburări, între rusofili și austrofili; capul acestor din urmă, Garașanin, se dice c'a tras cu revolverul într'un student, care a și murit; Garașanin a fost pus în arest preventiv. Mitropolitul espulsat de Milan, s'a rentors în țeră. — Din Berlin se anunță, că împēratul și regele Francisc Iosif se va duce acolo în luna lui august, spre a rentōrce împēratului Wilhelm visita de an. — Tarul a ținut un toast pentru sănētatea principelui Nichitā, numindu-l cel mai sincer amic al Rusiei; toastul acesta a făcut mare senzație în lumea politică. — In America, în valea Conemangh a fost esundare grozavă, care a omorit 15,000 de omeni.

Necrolōge. Iuliu Teaha, fiul dlui Demetriu Teaha, paroch gr. c. în Chizdia, comitatul Timișōra, a inecat din viētă la 18 maiu, în etate de 29 ani. — Ioan Micu, preot gr. or. în Poiana-Mērului în Ardeal, a murit la 20 maiu, în etate de 71 ani.

Poșta Redacțiunii.

Nășud. »Familia» a început să iēsă în 1865 și anume în 1/13 maiu a apărut numărul de probă, cr numărul I. Ia 5/17 iunie; prin urmare chiar în duminica vițōre va fi ajunul anului iubilare de 25 ani.

Baleuti. Dar nu-ți gășești subiecte mai interesante? Pe cine

interesază astfel istorii?

Lugos. Nu sânt așa greșeli mari, încât să merite a le rectifică

Plagiare. Am primit și corectarea, dar nici așa nu ne place. Strofa primă incepe binisor, dar apoi a doua strică totul.

Călindarul sēptemānei.

Ziua sēpt.	Călindarul vechiu		Calind. nou		Sōrele	
	Dumineca Rusaliilor. Ev. dela Ioan c. 7.				res	ap.
Duminecă	28 (+)	St Rusalii	9 (+)	Rusalii	4	3 7 56
Luni	29 (+)	Mart. Teodosiu	10 (+)	Alfred	4	2 7 56
Martți	30	Par. Isachie	11	Barnaba	4	2 7 57
Mercuri	31	Par. Eremie	12	Basilides	4	2 7 57
Joi	1	Mart. Iustin	13	Ant de Pad	4	2 7 57
Vineri	2	Par. Nichifor	14	Antonia	4	2 7 58
Sâmbătă	3	Mart Luchian	15	Vitu	4	2 7 58

Deschiderea Stānei-de-vale.

Am onōrea să 'nșciintez onorabilul public, că la 1-junie n. am deschis localul de cură climatică

STĀNA-DE-VALE

înființată abia înainte cu 5 ani prin generositatea maritimōsă a Il. Sale dlui episcop gr. c. de Oradea-mare Mihail Pavel.

Acest local de cură climatică, corōna comitatului Biharia și a munților bihăreni, prin frumusețea sa frapantă și prin poziția sa romantică, dar mai cu sēmă din punct de vedere sanitar fiind fōrte potrivit, a și început a fi frecventat de lume multă, încât numărul ôșpeților în anul trecut s'a urcat la 500. Acuma are 50 de odăi pentru ôșpeți, restaurațiune spaciōsă și frumōsă, sală de dans mare și separată, clădire de băi și o biserică fōrte frumoșică; edificii se tot sporesc, construite în stil elvețian. Stāna-de-vale e situată în partea cea mai înaltă a munților bihăreni, în valea încântătoare a unui brădet estins și în privința iestinatății abia are pāreche. Dela 1 iulie o musică stabilă va delectă publicul. Spre scopul acesta am angajat banda de lăutari țigani a lui Alesandru Varga din Oradea-mare. Provisiunea intrēgă, computându-se și odaia și musica, pe 24 ore, de personă, nu cōstă mai mult de 2 fl. Cea din urmă stațiune de cale ferată și telegraf e la Beinș și călătorii pentru Stāna-de-vale au pe calea feretă favorul unui scādămēnt de 33 procente al taței. Din Beinș comunică în tōte dīlele la băi birje și poșta. La cerere dau cu plăcere desluciri speciale numai decăt. Asigurând onorabilul public de prețuri moderate, de mēncări și beuturi escelente și de serviciu prompt, i cer spriginul și remān — serv plecat.

Emeric Nyilas

arendașul Stānei-de-vale, în Beinș

(2—2)

Proprietar, redactor respunđător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Otto Hūgel în Oradea-mare.